

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Gn 19, 15 – 26

Text: Gn 19, 17 *Když je Hospodin vyváděl ven, řekl: "Uteč, jde ti o život. Neohlížej se zpět a v celém tomto okrsku se nezastavuj. Uteč na horu, abys nezahynul.*

O co v tomto příběhu jde? Čteme: Když je Hospodin vyváděl ven, řekl: „Uteč, jde ti o život.“ To je to, oč tu běží, bratři a sestry: Jde o život. O nic menšího. To je také důvod, proč to čteme. Proč čteme bibli. Proč se modlíme. Proč chodíme do kostela. Proč to všechno děláme. Proč věříme. Protože jde o život! Víra prostě není koníček, zájmová činnost, nebo pouhá kratochvíle. Je to existenciální záležitost. Bez víry život není. Ale ani bez Boží milosti není života. To jasně vidíme na Lotově příběhu.

Lot žije v Sodomě. Uprostřed bezbožné společnosti, která nemá žádnou perspektivu. Musel by být slepý, aby neviděl, jak beznadějná je to společnost. Přesto je pro něj těžké toto místo opustit. Život ve městě skýtá jisté výhody a pohodlí. Jistěže za cenu nějakých kompromisů. Ale ty je třeba činit všude. Rozhodně je to snazší než učinit nějaký opravdu radikální krok, nějakou zásadní změnu ve svém životě. Naštěstí sám Hospodin činí ten první krok za něj a posílá mu záchranu v podobě svých poslů. Jenže Lot není schopen adekvátně reagovat ani na přímou výzvu k odchodu. Po děsivém nočním zážitku, kdy rukou sodomských málem přišel o život, nutili ráno poslové Lota: „Ihned vezmi svou ženu a obě dcery, které tu máš, abys pro nepravost města nezahynul.“ Ale on váhal. Lotova váhavost může být v tomto případě smrtelná. Jistě, důležité věci je třeba náležitě rozvážit. Ale na druhou stranu, nerozhodnost může i zabíjet.

Ti muži ho tedy uchopili za ruku, i jeho ženu a obě dcery – to shovívavost Hospodinova byla s ním –, vyvedli ho a dovolili mu odpočinout až za městem. Je to nazváno jako shovívavost Hospodinova – to že násilím, proti jeho vůli, byl Lot, jeho žena a dcery vyvedeni z města. Na tom dobře vidíme, jak je lépe člověku modlit se k Bohu slovy „Bud' vůle tvá“, než když nás Bůh nechá zcela napospas naší vlastní vůli. Lidská nerozhodnost může být nebezpečná, zatímco Boží rozhodnost může být spasitelná. „Vyvedli ho a dovolili mu odpočinout až za městem.“ Často až ze zpětného pohledu člověk pozná, proč mu Pán Bůh něco dovolil či nedovolil.

Když je Hospodin vyváděl ven, řekl: „Uteč, jde ti o život. Neohlížej se zpět a v celém tomto okrsku se nezastavuj. Uteč na horu, abys nezahynul.“ Hospodin vydává Lotovi tři pokyny, které mají za účel ochránit jeho život před zahynutím: 1) Neohlížej se, 2) nezastavuj se a 3) uteč na horu.

Co znamená příkaz „neohlížej se“? Ohlízet se za minulostí, kterou opouštím, může být projevem jisté nostalgie, ale také již zmíněné váhavosti a pochybností. Zabydlenost v sodomské společnosti působí na Lota jako magnet, který ho nechce pustit. Lot už ví, že Sodoma není ideální místo k životu, přestože ji dřív vnímal jako rajskou krajinu, a proto si ji sám i vybral. Ale opustit všechno a jít jako kdysi Abraham do neznáma jen na pouhý Boží pokyn? To je krok do nejistoty. Ale Bůh, když povolává člověka, zároveň jej ujišťuje o své věrnosti, jako třeba když skrze proroka Izaiáše posiloval Izrael slovy: „Nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podpírat pravici své spravedlnosti.“ Takové rozpačité ohlížení se nazpět člověku jen svazuje nohy, že pak není schopen se hnout z místa.

Zůstat stát na místě, to člověka nezachrání. Proto Hospodin přikazuje Lotovi: „Nezastavuj se!“ Rozpaky, ohlížení se, váhavost a pochyby způsobují, že stagnujeme na místě a nikam se v životě nepohneme. Bůh nás ale nevyzývá k pasivní zabydlenosti, k zakonzervování stavu, ke strnulé póze. Člověk uhranutý svou minulostí totiž zůstává v jakési agónii, neschopen učinit krok dopředu, přičemž nemůže ani zpět. Takovém stavu je třeba utéct.

Hospodin tedy Lotovi přikazuje: „Uteč na horu.“ Proč na horu? Ono je přece možné utéct i dolů a schovat se někam do podpalubí, jako prorok Jonáš, který utíká před Hospodinem. Uteč na horu tu představuje útěk vstříc Hospodinu, do jeho náruče. Ale tak to vidí jen víra, nikoliv lidská ustrašenost a zbabělost. Hospodin stojí o to, abychom v životě usilovali o vyšší věci, aby lidský život stoupal vzhůru, aby byl na vzestupu a nikoliv klesal od desíti k pěti. Ale Lot tuto perspektivu a odvahu nemá. Odporuje Hospodinu slovy: „Ne tak prosím, Panovníku. Hle, tvůj služebník našel u tebe milost. Prokazuješ mi velké milosrdenství, že mě chceš zachovat při životě. Já však nemohu na tu horu utéci, aby mě nepostihlo něco zlého a abych nezemřel. Hle, tamto město je blízko, tam bych se mohl utéci, je jen maličké. Smím tam utéci? Což není opravdu maličké? Tak zůstanu naživu.“ Lot se bojí velkých věcí a odvážných rozhodnutí. Nechce riskovat a vystoupit na vysokou horu, co kdyby ho tam v těch výšinách postihla závrať. Je mu bližší přízemní malost, nebo chcete-li maloměst'ácká přízemnost, neboť říká: „Tamto město je blízko a je jen maličké. Smím tam utéci? Což není opravdu maličké?“ Bůh Lotovi sice vyhověl, ale už to není nazváno jako Hospodinova shovívavost. Je to spíš příklad vyslyšené lidské modlitby, která prosí: „Bože, ne tvá, nýbrž moje vlastní vůle se staň.“ Inu, každý svého štěstí strůjcem.

Slunce vycházelo nad zemí, když Lot vešel do Sóaru. Hospodin začal chrlit na Sodomu a Gomoru síru a oheň; od Hospodina z nebe to bylo. Síra a oheň je tu projevem Božího soudu. Co Bůh odsoudil, člověk neospravedlnuj. Co Bůh ničí, k tomu, člověče, neupínej srdce.

Na záchraně Lotova života nám Bible ukazuje na náš vlastní život. Ono totiž o nic menšího nejde. Jde skutečně o můj a o tvůj život. O tom není pochyb. A když tě Bůh volá, tak neváhej. Jde o čas tvého života. Neohlížej se na svou minulost. Nestagnuj na místě. Běž vzhůru. Nechceš snad dopadnout jako Lotova žena. Ona porušila snad všechny instrukce, které Lot a jeho rodina od svých zachránců obdrželi. Na horu neutíkala nýbrž zůstávala pozadu, dokonce se zastavila a ohlédla se. A její minulost ji uhranula, Boží soud ji zcela konsternoval, nejistota jí svázala nohy, najednou těžké jako kámen. Od cesty kupředu otočila pohled zpět, a to jí už zůstalo. Strnula s pohledem upřeným do minulosti. A vykladači Písma dodávají, že ještě tisíce let potom, za dob Josefa Flavia stával prý u Mrtvého moře skalní útvar, který se podobal lidské postavě.

Modlitba: *Pane, dej, at' nikdy neustrneme na cestě, dej, at' nezůstaneme trčet ve vzpomínkách, dej, at' nás neděsí pohled vzhůru k svým horám, odkud nám přicházíš na pomoc.*

Přímlovná modlitba: *Pane náš, Ježíš Kriste, slyš přímlovny své církve za tento svět. Prosíme za všechny hledající, kteří nemohou najít své místo v životě. Prosíme za bloudící, kteří ztratili smysl svého života. Prosíme za všechny ohrožené, nejen tělesně, ale především duchovně. Prosíme za rodiče, kteří nestačí na výchovu svých dětí, prosíme za děti, které nevyrostají v kompletní rodině, prosíme za manžele, kteří už nedrží spolu, prosíme za rodiny, kde vládne násilí a hrubost. Modlíme se za toleranci, respekt, úctu a laskavost mezi lidmi. Prosíme za poctivost v práci, věrnost v přátelství, pravdivost ve vztazích. Prosíme za potěšení pro nešťastné, za obnovení důvěry pro zklamání, za naději pro zoufalé. Pane Ježíši Kriste, ty jsi přišel, abys spasil, co zahynulo. Dej, at' tuto radostnou zvěst přejeme každému člověku. Dej, at' ve tvém jménu zvěstujeme víru, naději a lásku. Amen.*